

Soile Koriseva

29.5.2017

43/17/L/A

Sivistysvaliokunta
SiV@eduskunta.fi**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 39/2017 vp)**

Pyydettyinä lausuntona ammatillisen koulutuksen reformista
Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Metsäteollisuus ry kannattaa pääpiirteissään hallituksen esitystä

Metsäteollisuus ry kannattaa pääpiirteissään hallituksen esitystä ammatillisen koulutuksen reformista. Uudistus tarvitaan, jotta koulutus voi jatkossa vastata nopeastikin muuttuvan työelämän tarpeisiin nykyistä ketterämmin ja paremmin.

Hallituksen esityksessä korostetaan yksilöllisiä oppimispolkuja ja osaamisen tunnustamista sen hankkimistavasta riippumatta. Nämä ovat keskeisiä asioita nykyistä sujuvamman ja paremmin työelämän tarpeisiin vastaavan ammatillisen koulutuksen muodostumiselle.

Metsäteollisuus ry kannattaa hallituksen esitystä uudeksi rahoitusmalliksi. Rahoitusmalli tulee Metsäteollisuus ry:n mukaan johtamaan nykyistä tuloksellisempaan toimintaan, kun koulutuksenjärjestäjien tulee huomioida opiskelijoiden opintojen eteneminen, opintojen loppuun saattaminen ja työllistyminen paljon nykyistä vahvemmin. Erityisesti osatutkinnot yhtenä rahoitusperusteena on tervetullut uudistus, joka ohjaa koulutuksen järjestäjiä osaltaan tarjoamaan koulutusta työelämän tarpeen mukaan ketterästi ja toisaalta suuntaa koulutusta puuttuvan osaamisen hankkimiseen.

Metsäteollisuus ry:n erityishuomiot ja muutosesitykset

Metsäteollisuus ry pitää välttämättömänä kansallista ohjausta uudistuksen läpiviemiseksi ja onnistumiseksi. Erityisesti lukumäärältään pienten ja erikoistuneiden alojen, kuten metsäteollisuuden alojen, koulutusmäärien riittävyyden ja laadun takaamiseksi kansallinen ohjaus on ehdottoman tärkeä. Koulutuksenjärjestäjiä on kannustettava entistä tehokkaampaan

Soile Koriseva

29.5.2017

43/17/L/A

yhteistyöhön niin toisen asteen oppilaitosten kuin ammatillisen ja ammattikorkeakoulusektorin kesken resurssitehokkuuden ja osaamisen jakamisen vuoksi.

Hallituksen esityksen mukaisesti oppisopimuksen rinnalle tarvitaan ei-työsuhteinen koulutussopimus. Metsäteollisuus ry pyytää kuitenkin valiokuntaa kiinnittämään huomiota koulutussopimuksen käytettävyyteen eri toimialoilla. Hallitus on linjannut, että koulutussopimuksesta ei makseta koulutuskorvausta. Eri toimialoilla ja eri kokoisissa yrityksissä on erilaiset valmiudet ottaa vastaan työssäoppijoita. Esimerkiksi metsäkonekoulutuksen osalta työssä oppiminen tapahtuu pienissä, keskimäärin 2 - 4 henkilön yrityksissä. Jos halutaan lisätä työssäoppimista kaikilla toimialoilla tasaveroisesti, tulee säilyttää mahdollisuus maksaa yritykselle koulutuskorvausta, jos koulutusvastuu on yrityksellä.

Suomen oppisopimusjärjestelmässä ovat osapuolina sekä koulutuksenjärjestäjä, yritys, opiskelija että joissain tapauksissa oppisopimustoimisto. Järjestelmästä johtuen yritysten täytyy usein asioida monen tahon kanssa oppisopimusasioissa. Kaikki oppisopimukseen liittyvä työ tulisikin hallinnoida ja hoitaa jatkossa yhden luukun periaatteella. Se nopeuttaisi ja joustavoittaisi oppisopimusten käyttöä yritysten näkökulmasta. Tarkoituksenmukaisinta olisi hoitaa tehtävät oppilaitoksen toimesta.

Hallitus esittää, että näytöt annetaan ensisijaisesti työpaikalla, mutta jos esimerkiksi työturvallisuuteen, opiskelijan ikään tai työpaikan sijaintiin liittyen näyttöä ei ole mahdollista antaa työpaikalla, se toteutetaan työpaikanomaisissa oppilaitoksen tiloissa. Jotta näyttöjen antaminen olisi mahdollisimman mutkatonta ja lailla ei luotaisi turhaa sääntelyä, Metsäteollisuus ry esittää, että lakiin kirjattaisiin näyttöjen osalta seuraavaa: Näytöt annetaan **joko** työpaikoilla **tai** työpaikanomaisissa tiloissa. Näyttötapa valitaan kulloisenkin tilanteen mukaan siten, että oppilaitos ja yritys sopivat asiasta yhdessä. Tämä muutos varmistaisi sen, että näyttöjen antaminen on käytännössä sujuvaa.

Hallitus tulee säätämään asetuksella oppilaitoksille myönnettävästä rahoituksesta oppialojen suhteen. On esitetty, että kaikki tekniikan alan (prosessi- ja kone- ja tuotantotekniikka) tutkinnot olisivat jatkossa toiseksi alimmalla kustannusvyöhykkeellä. Metsäteollisuuden alojen koulutus on jo nykyisillä yksikköhinnoilla laskettuna suhteellisen kallista, mutta kustannuspaikkoja ei voi määritellä vain nykyisten kustannusten mukaan. Ala kehittyy koko ajan ja uusia koneita, simulaattoreita ja tekniikkaa tarvitaan. Erityisesti työturvallisuuden vuoksi työtehtävät pitää oppia nykyaikaisissa oppimisympäristöissä ennen oikeisiin työtehtäviin

Soile Koriseva

29.5.2017

43/17/L/A

siirtymistä. Nykyaikaiset oppimisympäristöt ovat myös tärkeitä alle 18-vuotiaalle oppijoille, koska yrityksillä on rajattu mahdollisuus ottaa työssä oppimaan alle 18-vuotiaita opiskelijoita. Laadukkaat oppimisympäristöt takaavat myös monipuolisen oppimisen.

Hallitus perustelee esityksessään ansiokkaasti ammatillisten oppilaitosten muuttamista osakeyhtiöiksi ja toteaa, että muutosta ei voi toteuttaa reformin yhteydessä aikataulusyistä. Metsäteollisuus ry painottaa, että osakeyhtiöittäminen on oikea suunta edetä koulutuksen kehittämisessä. Osakeyhtiömalli takaa työelämän edustuksen hallituksessa, jolloin sen ääni kuuluu nykyistä vahvemmin päätöksenteossa, erityisesti koulutuksien sisältöjen kehittämisessä. Yhtiömuotoisena valtionosuudet osoitetaan suoraan oppilaitoksen toimintaan, ei esimerkiksi kuntien osuuksiin. Näin ammatilliseen koulutukseen osoitetut resurssit päätyisivät täysimääräisinä koulutukseen.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja